

da je pritožba patronova došla bila papeževemu nunciju v roke in da se gosp. Klunu še to ne privoši, da bi vsaj provizorno opravljal maše po volji patronovi! Kedar pride iz Rima rešitev, upamo, da bomo lahko vso zgodovino po virih njenih priobčili. Jako interesantna bode.

— (*Pobirki iz časnikov.*) Pretekli teden je bilo več listov „Laibacherice“ polno popisov onega velikega spektakelna, ki je bil 15. dne t. m. v Krškem, ko je g. Hotschewar izročeval novo šolsko poslopje občini Krški. Po poročilu „Laib.“ so doneli pri napitnicah tako viharji „stürmische Hochrufe“, da se je v okolici zemlja tresla, Štajarski šampanjc pa je tekel tako scurkoma, da se je bilo bati povodnje. Mi se ne čudimo nobeni napitnici, ki smo jih brali v „Laib.“, vsaj so vsi gospodje prišli slavit nemško šolo v kmečkem mestecu, pa tudi telegrami so čisto naravni, ki so iz Ljubljane došli od g. Gertschera, od g. Deschmana in Wretschkota iz Dunaja in iz Kranja od dež. poslanca „in spe“ g. Dollenza, al zavzeli smo se napitnici „narodnega“ poslanca g. Vil. Pfeiferja, v kateri je rekel, da se je le kar čuditi razcvetu ljudskih šol, ki so, hvala novim šolskim postavam, že tako visoko stopinjo dosegle, da bi poprej nihče ne bil kaj tacega si misliti mogel.“ Mi ne govorimo o tem, kar je enoglasna misel vseh izvedenih konservativnih mož o sedanjem ljudskem šolstvu, in rečemo le to, ko bi bil gosp. Viljem Pfeifer hudo ostro kritiko bral, ki jo je nedavno sama ultraliberalna in ustavoverna „Neue fr. Presse“ izrekla „über die Volks- und Mittelschulen in Oesterreich“, ne bi se bil tako zelo spozabil, da je tudi on slavo pel sedanjemu šolskemu „razcvetu!“ Kdor pa še hoče vedeti, kako drugi sodijo Hotschewarjevo Krško napravo, naj bere 287. list „Vaterlanda“ in pa 229. list „Agrar Presse“.

— (*Poziv gosp. predstojnikom podružnic kmetijskih.*) Leto se bliža k koncu; mnogi gosp. predstojniki podružnic pa še niso poslali od gosp. družbenikov nabranih doneskev. Naj blagovolijo to kmalu storiti!

Odbor družbe kmetijske.

Svojemu plemenitemu prijatelju

dr. Etbinu Henriku Costi

v hvaležen spomin. \*)

His life was gentle; and the elements  
So mix'd in him, that Nature might stand up,  
And say to all the world, This was a man!  
Shakespeare, Julius Caesar.

Venec v zahvalo dolžno otožen brezkončno pokladam

Tebi na rako v spomin, blagi slovenski bojnič.

Britko občuti bolest brez konca ljubeča Te duša,

Kteri ostalo ime Tvoje svetó je vsegdár,

Tvoje, prijatelj, ime, katero i mnogim Slovenom

Vedno ostane dragó, dokler jim vtriplje srcé.

Lét sem Te mnogo poznal in rečem, poznal sem človeka,

Čegar značaj je pošten, vedno je bil si jednáč.

Drugo slavi Te però, Slovenom poroča o Tebi,

Jaz le to naj povem: Ti si prijatelj bil moj.

V prvi mladosti, ko znal za pota še nisem v bodočnost,

Našel vodnika sem vže v Tebi, učeni Sloven.

\*) Meseca oktobra t. l. je minolo ravno dvanajst let, kar sem bil izpoznal dr. Costo. Ker je bil 19. dne t. m. njegov god, naj služi moja pesem v obnovljenje njegovega spomina pri Slovenih in v znak moje prijateljske hvaležnosti.

Tvoje besede modrost ljubezen mi vnela do dóma,  
Ti si me prvi učil: slehrn je človek ti brat.  
Nagla je rada mladost, izkušenj pogreša življenja,  
Ti si brzdal mi krepóst mojo duševno skrbno.  
Videl v otožnih si dneh, v veselih si videl me dnevih,  
Zvest si mi bil tolažnik, mojo si množil radost.  
Ako vpadal mi up na potu je s trnjem posutim,  
Ako je dušna krepóst meni slabéla kedaj,  
Ti si prišel in dejál: prijatelj, pogumnost ohrani,  
Skoro potihne vihar, solnce prisíje svetló!  
Tvoje besede zvené mi vedno po vžaljeni duši,  
Da-si je vmóklnil Tvoj glas, témni zakriva Te grob.  
Koliko vže izpoznál za Toboj slovečih rojákov  
Jaz sem, a Tebe nigdár, zabil ne bodem, nigdár.  
Ko si zatísnil očí, slavili so Tebe Sloveni,  
Z venci zasúli Ti grob, glasen zavzdígnili jók,  
Vencev so rože suhé, otrli solzé so čestilci,  
Meni se nova budí toga in silna bolést,  
Kedar se ná-Te spomin v ostavljeni duši probúja  
Ter promíšljujem, kaj Ti meni in rôdu si bil.  
Vendar tolažbo imám, slavili Te bodo zanamci  
In spominjali zvestó Tebe se, Tvojih zaslúg.  
Kar si me nekda učil, z veseljem sedaj izpoznavam:  
Istina bila je zgolj, hvala Ti bodi na vék!  
Tebi se duh oproščen telesa radúje v višini,  
Ná-Te do konca jaz dní v srci ohranim spomín!

Jos. Cimperman.

## Novičar iz domačih in tujih dežel.

*Z Dunaja.* — Z novo Avstrijsko-Ogersko pogodbo menda ne bode letos nič. Sklepi tukajšnje zbornice poslancev o „žganjarijski postavi“ se Ogerskim žganjarijam tako nevarni zdijo, da Magjari ne sprejmó te postave, ki pa je en kos nove pogodbe. Od druge strani pa je tudi dolžnost Dunajskega državnega zbora, resno prevdariti, ali se more Avstrija s tako državo kakor je Ogerska v pogodbo spuščati, ki je v svojih financah popolnem na kant prišla in tako malo zaupanja pri družih državah vživa, da, ko je hotela unidan 80 milijonov gold. na pósodo vzeti, ni dobila več kot 47 milijonov. Prihodnje leto potrebuje Ogerska 350 milijonov gold., pa še 80 milijonov ne more zberačiti! S tem je prevzetna Magjarija ponižana še bolj kakor je bila Turčija leta 1874., čeravno je ta že takrat na pol falitna bila.

— Zbornica poslancev je postavilo o prenapredbi davkov odložila za nedoločen čas, ali, kakor se od nekaterih strani sliši, za — zmirom. Toliko je gotovo, da prihodnje leto še ne stopi v veljavo. Na korist davkeplačevalcev pa je želeti, da ne stopi nikoli.

— Predsednik Italijanske zbornice poslancev Crispi, prvak prekucijske stranke, ki je v Parizu z Gambetto, z Bismarkom pa v Berlinu snoval komplot zoper prihodnjo volitev papeževó, je prišel tudi na Dunaj — čemu?

— Učiteljskim pripravnikom (preparandom), ki so še podvrženi vojaščini v našem cesarstvu, je c. k. vojno ministerstvo po vodstvih pripravnic vedeti dalo, da smejo oproščenja od triletne vojaške službe prositi, ako se zavežejo, da, če bodo za vojaščino potrjeni asentirani, ob šolskih počitnicah priti na 6tedenske vojaške vaje. Za to oproščenje od 3letne vojaške službe morajo prositi že pred asentiranjem ali vsaj zadnji čas pri asentiranju.

*Iz Zagreba.* — 19. dne t. m. je bila slovesna inštalacija vseučiliščinega rektorja dr. Koste Vojnovića

za šolsko leto 1877/78. V jako obširnem in izvrstnem govoru je razložil velevažni poklic vseučilišča, na česa naj svojo skrb obrača posebno vseučilišče jugoslaven-sko itd., ter je med drugim rekel, da pravi odgoji ne zadostuje samo znanost, temveč da odgoji podslomba mora biti moralna istina, brez katere odgoja mladosti postaja le orodje kvara in zla. „Jejmo in pijmo“, to pač ne more biti načelo življenja. Da ta izrek iz ust gosp. rektorja bode klal oči marsikaterega liberalca, razume se samo po sebi, al iskrena hvala mu je gotova od vseh družih strani, katerim v življenji ni edino vodilo: „berimo rože, dokler niso vsahnele“. — O pri-liki ove slovesnosti je omladina Hrvatska po telegrafu poslala zahvalnico v Djakovo preuzvišenemu gosp. bi-skupu Strossmajeru, utemeljitelju Zagrebškega vse-učilišča, ki je preprijazno odzdravil pozdrav.

— V seji matematično-natoroznanskega odseka aka-demije znanosti 13. dne t. m. je dr. Šulek čital zani-mivo razpravo: „Zašto Slaveni poštuju lipo?“

— Biškup Strossmajer je z Dalmatinskim pa-robrodom v dar poslal junaškemu Črnogorskemu knezu Nikolaju dva izvrstno lepa konja.

— Gosp. Ilija Guteša je razglasil poziv, v katerem s toplo besedo milodarov prosi za brate na jugu, ki že čez 3 leta krvavi boj bijejo „za krst častni i slobodnu zlatnu“. Naj bi ta poziv našel tudi pri Slovencih mil odmev!

*Iz Francoskega.* — Izvoljenih je v državni zbor 201 poslancev konservativne stranke, republikanske pa 314, konservativna stranka je zgubila 17, republikanska pa 59 prejšnjih sedežev v državnem zboru. Ta izid volitev kaže, da se je okrepčala stranka konservativna. Po takem Francoska ne stopi v vrsto tistih držav, ki v „kultur-kampf-u“ Bismarku nosijo šlep.

*Iz Rusko-Turškega bojiča.* — Dne 15. oktobra je bil za Ruse slaven, njihovo orožje in junastvo si je v Aziji pridobilo lavorike v prvi veliki bitvi. Slavna je bila zmaga, Muktarjeve armade ni več! Slava juna-kom! — 14. t. m. je namreč prijel general Lazarejev Turke pri Orloku in jih vrgel proti Karsu nazaj. S tem je bil del sovražne vojne prebiten in zajet, zato so Rusi drugi dan zjutraj prijeli Muktarja od vseh strani. Opol-dne je general Heyman pritisnil in zasedel goro Artiar. S tem je bila Muktarjeva vojna rajda predrta in levo krilo vrženo proti Karsu. Turki so zgubili veliko ljudi. Desno krilo pa je prišlo v hude zadrege, po hudem boji so bile zvečer tri divizije prisiljene vdati se. Zguba Turkov je bila velikanska, vzeti jim je bilo 36 topov, vjetih je 7 paš, 280 častnikov in 7000 mož; koliko je mrtvih, se ne vé. Zguba Rusov je bila v primeri z vspe-hom majhna; nekaj čez 1000 mož. Muktar-paša je ko-maj všel v trdnjavo Kars, a Rusi so vdarili za njim in brž zajeli trdnjavo, ki se mora kmalu vdati, če se ni že. Veči del Ruske vojne pa je pod poveljstvom ge-nerala Heymana mahnil proti Erzerumu ter mesto že prijel. Lazarov je pa Izmail-paši trdo za petami in ta oddelek Turške armade bo tudi težko všel. Arme-nija je tedaj že Ruska, ker Turki tam nimajo nobene armade več. — Tako so Rusi tu pokazali, da imajo po-gumne vojake in umne poveljnike.

V Aziji so tedaj Turki popolnoma pobiti, nove armade ne morejo več skup spraviti, če tudi bi še ljudi imeli in bi jim Angleži, kakor dozda, z denarjem in vojno potrebščino pomagali.

Kaj pa v Evropi? Več dni že traja bombardiranje Plevna, veliko je telegramov in različni so, a toliko

je razvidno iz vseh, da je novi general Tottleben mož na svojem mestu. Po načrtih prejšnjih Ruskih gene-ralov se je le napadalo, a brez vspeha, ker je veliko lože napad odbijati, kakor napadati. General Tottleben, znani branitelj Sevastopolja, pa je vpeljal drug red. Prej se mora vtrditi lastno stališče, ki vsaj ustavlja sovražnika. Po njegovem povelji so skopali Rusi vstriečne (paralelne) približevalne jarke, po katerih se morejo približevati trdnjavi in jo napadati. Vrh tega je stre-ljanje z velikih topov na eno mesto (koncentrirano po-kanje) jako vspešno in Pleven se ne bo mogel dolgo braniti, ker so Rusi trdnjavo prijeli z vso silo in večino grozних oblegovalnih topov; vendar do zdaj še ni za-nesljivih poročil, da bi bila trdnjava padla. V Ljubljani je bila pač raznešena včeraj govorica, da je prišel te-telegram o propadu Plevna, pri katerem je 20.000 Turkov poginilo, a ta novica do danes še ni potrjena. Boj pa mora vendar hud biti, zlasti Rumunci, ki napadajo šance pri Grivici, imajo hudo stanje. Vsled sijajne zmage Ruske vojne v Aziji navdaja Ruske in Rumunske vo-jake silen pogum, tedaj se je nadjati vsak dan vesele novice o propadu Plevna. Če se to zgodi, potem Turki nimajo druge armade več, kakor Sulejmanovo, ki pa mora naglo vrniti se branit Carigrad.

Brž po slavni zmagi Rusov v Aziji so se „turški“ časniki na Dunaji oglasili, naj bi Evropske vlade po-sredovale zarad miru — gotovo le zato, da bi si Turki nekoliko oddehnili. Toda njihovo upitje je donelo brez odmeva, ne gane se ne Andrassy, ne Bismrk, ne Laška. Iz tega je očitna trdna zveza teh vlad, ki hočejo pre-pustiti Turčijo svoji osodi. Pisalo se je že veliko, da je za letos vojske konec in da bodo oboji, Turki in Rusi, napravili si zimske šotore; a zdaj, ko so Rusi uničili Muktarjevo armado v Aziji in bodo gotovo s Plevno vred uničili tudi Osmana, utegne se reč tako zasukati, da bodo Rusi prezimili v Drenopolji.

Sulejman-paša menda že čuti, da bo moral umak-niti se, in zbira svoje čete okoli Kadiköia. K njemu je prišlo zadnje dni mnogo beguncev s Plevna, kjer je vsak mohamedanec prisiljen bojevati se, kristijane pa si-lijajo šance vtrjevati. Zveza med Plevno, oziroma Osma-nom in Sofijo je popolnem pretrgana, tako, da Osman, če bo tepen, ne bo mogel nikamor s svojo vojno. Vsi-kako je pričakovati tu vsak dan jako važnih dogodeb.

### Kursi na Dunaji 22. oktobra.

Unirani državni dolg 64 fl. 10 kr. Azijo srebra 104 fl. 75 kr.  
Narodno posojilo 67 fl. — kr. Napolendori 9 fl. 50 kr.

### Žitna cena

v Ljubljani 20. oktobra 1877.

Hektoliter v nov. denarij: pšenice domače 9 fl. 75. — banaška 11 fl. 24. — turšice 6 fl. 40. soršice 6 fl. 40. — rži 5 fl. 36. — ječmena 5 fl. 36. — prosa 5 fl. 36. — ajde 6 fl. 50. — ovsa 3 fl. 25. — Krompir 3 fl. 4 kr. 100 kilogramov.

### Loterijne srečke:

|         |   |                |     |     |     |     |     |
|---------|---|----------------|-----|-----|-----|-----|-----|
| v Trstu | { | 20. okt. 1877: | 37. | 83. | 87. | 59. | 53. |
| v Lincu |   |                | 59. | 22. | 7.  | 42. | 78. |

Prihodnje srečkanje v Trstu 3. novembra.